

تغییرات وقایع حیاتی در آذربایجان شرقی به روایت رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان؛

پدیده کاهش شدید تولد در آذربایجان شرقی

حیدر فتح زاده: میزان تولد در استان از ۶۹ هزار و ۷۳۱ نفر در ۱۳۹۵ به ۴۴ هزار و ۴۶۶ نفر در ۱۴۰۲ کاهش یافته است

۱۳۹۵ به ۴۴ هزار و ۴۶۶ نفر در سال گذشته کاهش یافت. وی با بیان اینکه تعداد مرگ و میر آذربایجان شرقی از ۲۱ هزار و ۹۰۳ نفر در سال ۱۳۹۵ به ۲۴ هزار و ۶۶۰ نفر در سال ۱۴۰۲ افزایش یافته است یادآور شد: برای اولین بار، پدیده مرگ و میر روند افزایشی داشته و دلیل آن افزایش سهم جمعیتی گروه سنی ۶۵ ساله و بیشتر از کل جمعیت استان است.

رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی آذربایجان شرقی ابراز داشت: در سال ۱۴۰۲ تعداد ۲۵ هزار و ۳۳۶ ازدواج و ۱۱ هزار و ۳۳۹ طلاق در سطح استان ثبت شده و نسبت طلاق به ازدواج به ۴۴.۳ درصد رسیده است. فتح زاده در عین حال خاطر نشان کرد: در بین شهرستان‌های آذربایجان شرقی، تبریز با ثبت ۱۱ هزار ازدواج و ۵ هزار و ۷۵۰ طلاق بیشترین تعداد ازدواج و طلاق را به خود اختصاص داده است.

عصر آزادی / سرویس فرهنگی: رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی آذربایجان شرقی گفت: طی ۵ سال گذشته شاهد کاهش شدید تولد در استان بوده ایم به طوری که تعداد تولد از ۶۹ هزار و ۷۳۱ نفر در سال ۱۳۹۵ به ۴۴ هزار و ۴۶۶ نفر در سال ۱۴۰۲ کاهش یافته است.

حیدر فتح زاده در گفتگو با خبرنگاران افزود: تبیین تغییرات وقایع جمعیتی در سطح این استان نیازمند تحلیل آن بر مبنای تئوری انتقال جمعیتی است. وی اضافه کرد: این تئوری شامل سه مرحله گذار جمعیتی است که در مرحله اول تولد و مرگ و میر بالا، در مرحله دوم تولد بالا و مرگ و میر پایین و در مرحله سوم تولد و مرگ و میر پایین است. فتح زاده تاکید کرد: طی ۵ سال گذشته برای اولین بار شاهد کاهش شدید تولد در سطح این استان بودیم که متأسفانه تعداد تولد از ۶۹ هزار و ۷۳۱ نفر در سال

دولت‌آبادی نویسنده‌ای از نسل دیروز تقدیم کرد. کتاب خط‌خطی‌های روح سرگردان مجموعه‌ای از متن‌های مینی‌مالیستی کوتاه با موضوعات فلسفی، اجتماعی، مذهبی و... هست که با نثری شاعرانه و قلمی روان و به سبکی متفاوت به رشته تحریر درآمده است.

در پایان محمود دولت‌آبادی نیز ضمن تشکر از وی و آرزوی موفقیت برای شیدا قوام پوری در عرصه‌های جهانی ادبیات اظهار داشت که این کتاب هدیه‌ای ارزشمند برای من است و حتماً آن را مطالعه نموده و مورد نقد قرار می‌دهم.

عصر آزادی / سرویس فرهنگی: عصر روز جمعه خردادماه مراسم رونمایی کتاب صوتی جای خالی سلوچ و جشن امضای "در یتیم دودمان" از آثار استاد محمود دولت‌آبادی در کافه کتاب چشمه فلاکام شهرک غرب با حضور جمعی از اصحاب رسانه، هنرمندان و دوستداران این نویسنده نامدار ایرانی برگزار شد.

عصرآزادی آنلاین - علیرضا نیکان: این رویداد هنری مهمانان ویژه‌ای هم داشت از جمله شیدا قوام‌پوری نویسنده نسل جوان، کودک و نوجوان و ادیبات رده سنی بزرگسال که کتاب "خط‌خطی‌های روح سرگردان" خود را به استاد

رونمایی از کتاب صوتی محمود دولت‌آبادی

شقایق عوض زاده سومین فیلم بلند خود را می‌سازد

شقایق عوض زاده تهیه‌کننده و کارگردان فیلم بلند "بازی زندگی" گفت: فیلمبرداری فاز یک فیلم بلند بازی زندگی امروز پایان یافت و به زودی پیش تولید فاز دوم آغاز خواهد شد.

شقایق عوض زاده که خود نویسنده "بازی زندگی" می‌باشد در خصوص این فیلم می‌گوید: داستان این فیلم در مورد پسری به نام مهدی ست که در کودکی وارد دنیای تئاتر شده و اتفاقاتی هم‌زمان با آن دوره، در زندگی خانوادگی اش رخ می‌دهد.

و سالها بعد به نوعی دوباره این داستان، به گونه ای دیگر در زندگی شخصی اش در حال رخ دادن است، که اطرافش تلاش میکنند او مسیر درست خود را پیدا کند.

فاز اول این فیلم، مربوط به دوران کودکی مهدی میباشد که محمد مهدی پورشسین این کارکتر را بازی کرده است.

از جمله دیگر بازیگرانی که در فاز اول این فیلم حضور داشته‌اند:

مسعود نیک قلب، سیمیه ریاحی، امیر حسین قاجار دامغانی، علی بیگدلی، غزاله فکوری، فریده کیامنش، گلبرگ محمدی، علیرضا وطن، نفس جمال زاده، شایان پیروز

عواملی که در پشت صحنه کنارمان بودند:

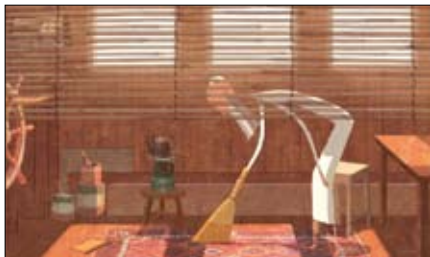

نویسنده، کارگردان و تهیه‌کننده: شقایق عوض زاده
برنامه‌ریز: آتوسا عسگری

منشی صحنه: عطیسه سهلانی
دستیار اول کارگردان: نوید نوری
دستیار دوم کارگردان: رضا بجاتی
عکاس پشت صحنه: شیمیا کبیری
مدیر فیلمبرداری: مسعود نیک قلب، پارسا کوچکی
صدا بردار: آرش باوی
طراح صحنه: حمید عوض زاده
طراح لباس: ملیحه سادات حسینی دلچه
گرم: مهسا حیدر
اهنگساز: مژده بروجردی
مدیر تولید: ملیحه حسینی
روابط عمومی: علی هدایتی
و با تشکر از:

حدیث بدیعی، ابوالفضل غایبی، دانیال حیدری، آریا کارموند، زهرا میرزایی، ایلیا نیرومند، حمید عبدالحسینی، تماشاخانه سیمرخ، بنیاد بیبل دهلوی، علیرضا نیکان، سیده سپیده سادات موسوی سالار، الهام مقیم پور، دکتر عمو زاده، رضا مهدوی

انیمیشن ایرانی برنده جشنواره تریکا شد

بیست و سومین جشنواره فیلم تریکا در آمریکا جایزه بهترین انیمیشن کوتاه خود را به «در سایه سرو» ساخته حسین ملایمی و شیرین سوهانی اعطا کرد.

به گزارش ایسنا، برندگان بیست و سومین جشنواره بین‌المللی فیلم تریکا در کشور آمریکا اعلام شد و در نهایت «در سایه سرو» محصول ایران و ساخته مشترک حسین ملایمی و شیرین سوهانی، برنده جایزه بهترین انیمیشن کوتاه این رویداد سینمایی نام گرفت.

هیات داوران این بخش دلیل اعطای این جایزه به انیمیشن «در سایه سرو» را استفاده از سبک بصری متمایز، تصویر منحصربه‌فرد و طراحی صدای استثنایی برای جان بخشیدن به یک رابطه خانوادگی تند و زنده، که با عشق و محافظت در میان تصویری مؤثر از تأثیر عمیق اختلال اضطراب پس از سانحه بر فرد و اطرافیان‌شان متمایز می‌شود.

این انیمیشن پیش از این با کسب جایزه اصلی جشنواره انیمایور در اسپانیا واجد شرایط رقابت در جوایز اسکار در شاخه بهترین انیمیشن کوتاه اسکار ۲۰۲۵ شد بود.

ویزای تونس برای ایرانی‌ها و عراقی‌ها لغو شد

در این بیانیه که از سوی خبرگزاری شینخوا منتشر شده، بدون اشاره به جزئیات بیشتر آمده است: دارندگان گذرنامه عادی ایرانی نیز از ۱۵ ژوئن (۲۶ خرداد) از دریافت ویزای ورود به تونس معاف شدند.

وزارت خارجه عراق با اعلام این خبر، از تصمیم تونس استقبال کرد و گفت که این تصمیم باعث افزایش تعداد گردشگران عراقی برای بازدید از تونس و افزایش همکاری اقتصادی و تجاری بین دو کشور خواهد شد.

ایران سال گذشته به صورت یکطرفه دریافت ویزای را برای اتباع ۳۳ کشور از جمله تونس لغو کرده بود. دیگر کشورهایی که بر این اساس برای ورود به ایران نیازی به دریافت ویزا ندارند شامل عربستان، قطر، امارات، بحرین، کویت، لبنان، ازبکستان، قرقیزستان، تاجیکستان، روسیه (فقط به صورت گروهی)، تانزانیا، موریتانی، زیمبابوه، موریس، سیشل، ژاپن، اندونزی، مالزی، سنگاپور، ویتنام، کامبوج، برونزی، برزیل، مکزیک، پرو، ونزوئلا، کوبا، کرواسی، صربستان، بوسنی و هرزگوین، بلاروس و هندوستان می‌شوند.

قانون لغو ویزای ورود گردشگران ایرانی و عراقی به کشور تونس از روز ۱۵ ژوئن اجرایی شد.

به گزارش ایسنا، وزارت امور خارجه تونس از معافیت ویزا برای دارندگان گذرنامه عراقی برای سفر به مقاصد گردشگری این کشور خبر داد. این معافیت، اجازه اقامت تا ۱۵ روز را در یک دوره ۱۸۰ روزه می‌دهد و مسافران برای برخورداری از این معافیت باید یک روز و هتل معتبر و یک بلیت رفت و برگشت هواپیما ارائه دهند.

به جا کند و دختر آن دلون پس از اطلاع از این خبر، دچار خشم دیوانه‌واری می‌شود و سپس بلافاصله به محل رفته که در آنجا مشاجره شدیدی بین او و آن فابین درمی‌گیرد. این درگیری به قدری خشونت آمیز بوده که مأموران امنیتی ویژه آن دلون مجبور به مداخله شده‌اند. در چند وقت اخیر دعوی شدیدی بین فرزندان آن دلون در معرض دید عموم قرار گرفت که به قول پسر کوچک همه نشانه‌های باز یک تراژدی شکسپیر را دارد و صحنه نمایش آن خانه وسیع ۳۰۰ هکتاری در منطقه دوچی لوآر واقع در جنوب پاریس است که زادگاه این ستاره سینمای فرانسه است.

تنش‌ها در خانواده آن دلون هنوز بسیار بالاست و اخیراً یک مشاجره خشونت‌آمیز بین اوشکا و برادرش آن فابین در گرفته است.

به گزارش ایسنا، خانواده «آن دلون» ستاره بزرگ سال‌های گذشته سینمای فرانسه همچنان از هم باشکسته است و اخیراً نیز شبکه تلویزیونی خبری CNEWS «فرانسه خبر داده که اوشکا دلون و برادرش آن فابین بر سر موضوعی مشاجره خشونت‌آمیز داشته‌اند.

گفته می‌شود «آن فابین» تصمیم گرفته وسایل خواهرش را که در ساختمانی از املاک پدرشان در منطقه دوچی فرانسه قرار داشت، بدون اطلاع قبلی او جا

درگیری خشونت‌آمیز فرزندان «آن دلون» در خانه پدری

نقاشی هنرمند مشهور ارزان‌تر از قبل حراج می‌شود

یک نقاشی سه لوحی از «ژان میشل باسکیا»، نقاش نامدار آمریکایی درحالی‌به‌زودی به مزایده گذاشته خواهد شد که انتظار می‌رود به نیمی از قیمت دو سال پیش فروخته شود.

به گزارش ایسنا، حراجی «ساتبیز» قصد دارد در ماه جاری میلادی در جریان فروش هنر مدرن و معاصر در لندن، یک نقاشی سه لوحی «پرتره هنرمند به عنوان بی‌خانمان جوان» اثر «ژان میشل باسکیا»، نقاش نامدار آمریکایی را برای اولین بار در دو - سه سال اخیر به مزایده بگذارد. «رتنویز» نوشت، قیمت این نقاشی دو متری به طور قابل‌توجهی نسبت به قبل کاهش پیدا کرده است. زمانی که حراجی «کریستیز» در سال ۲۰۲۲ این نقاشی را ارائه کرد، کارشناسان ارزش آن را ۳۰ میلیون دلار برآورد کرده بودند، اما کمی قبل از فروش این نقاشی از این آثار ارائه‌شده حذف شد. حالا این بار کارشناسان «ساتبیز» ارزش این نقاشی را بین ۱۵ میلیون دلار الی ۲۰ میلیون دلار برآورد کرده‌اند. البته معمولاً با توجه به قیمت‌های بالای این آثار «باسکیا» قیمت‌ها به‌راستی از این هنرمند در حراجی توجه زیادی را به خود جلب می‌کنند. ماه «هن» یک نقاشی «بدون عنوان» از «باسکیا» که به سال ۱۹۸۲ میلادی تعلق داشت در حراج آثار هنر مدرن و معاصر «فیلیس» درحالی‌به قیمت ۴۶۵ میلیون دلار فروخته شد که پیش‌بینی می‌شد به قیمت ۶۰ میلیون دلار فروخته شود.

آرزو مجیدی و با معرفی پدرام آذرباد بازیگرانی هستند که در فیلم کوتاه «نور» ایفای نقش داشته‌اند.

فهرست عوامل فیلم کوتاه «نور» عبارت است از: کارگردان: علیرضا سعدی، تهیه‌کننده: همایون فرساد سرمایه‌گذار و مجری طرح: محمدرضا فرغانه‌پناه، نویسنده: سولماز اعتماد، مشاور کارگردان: امین رضا علیمحمدی، مدیرفیلمبرداری: سعید براتی، مدیر صدابرداری: شاهین پورداداشی، دستیار یک کارگردان و برنامه‌ریز: توفیق حیدری، منشی صحنه: سپیده کریمیخانی، طراح صحنه: علی خیری، طراح لباس: نگار ارجان، طراح چهره پردازی: مهرناز محوی، مدیر تولید: مرتضی ابراهیمی، عکاس: رامتین جهانیانی، تدوین: شیدا گرچی، صداگذاری: شاهین پورداداشی، اصلاح رنگ: نور؛ فائزه نظیری، دستیار دو کارگردان: میلاد حسینی، دستیار یک فیلمبردار: محمد آقا حسینی، دستیاران فیلمبردار: رضا حسینی، میلاد جعفرآبادی، سالار حاتمی و محمدرضا احمدی، اپراتور دوربین: امیرحسین پناهی، دستیار صدابرداری: مسلم عبدالهی، دستیاران صحنه: فرهاد ابراهیمی و علی رضایی، دستیار گرمی: مسعود غنی‌آبادی، دستیار تولید: موسی باقریان، مدیر تدارکات: علیرضا احمدی، دستیار تدارکات: آرمن شیرگیر، ترجمه: سپیده خلیلی، زیرنویس: رضا تاوردی، طراح بوستر: هانیه فریدونی، مشاور رسانه‌ای: آزاده فضلی، پخش بین‌الملل: سولماز اعتماد.

فیلم کوتاه «نور» به کارگردانی علیرضا سعدی و جهانی، به ششمین دوره جشنواره آمیکوتی ایتالیا راه پیدا کرد.

به گزارش ایسنا، فیلم کوتاه «نور» به کارگردانی علیرضا سعدی و تهیه‌کنندگی همایون فرساد در ادامه حضور بین‌المللی خود در بخش رقابتی ششمین دوره جشنواره بین‌المللی آمیکوتی ایتالیا حضور خواهد داشت. ششمین دوره این جشنواره از ۷ تا ۱۰ تیرماه (۲۷ تا ۳۰ ژوئن ۲۰۲۴) در شهر پورگانو ایتالیا برگزار می‌شود. در خلاصه داستان «نور» آمده است: «و شی که کامل شد...»

المیرا دهقانی، پریسا علیزاده، کمال کلاتر، طناز بیده،

عصر آزادی

روزنامه فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، ورزشی و سیاسی

صاحب امتیاز: مؤسسه مطبوعاتی پیمان

مدیر عامل و مدیر مسئول: سید فرید پیمان

رئیس هیئت مدیره و سرمدیر: دکتر سید وحید پیمان

لیتوگرافی و چاپ: شاخه‌سبز

گروه ۳۰ رتبه‌بندی معاونت امور مطبوعاتی و اطلاع‌رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
انتیاز: ۵۵/۶

نشانی:

تهران - خیابان حافظ نرسیده به زیر گذر حسن آباد - پلاک ۹۷ - طبقه سوم

صندوق پستی: ۷۱۸۴-۱۵۸۷۵

آدرس تبریز: خیابان المان، جنب بن بست یابوری،

ساخته‌تان آدرس ۱۰ طبقه اول

تلفن: ۰۴۱-۳۵۵۵۸۴۵۴

مسئول آگهی‌ها: ۰۴۳۱-۰۹۱۲۴۶۶۰

لینک تلگرام: [https:// telegram.me /asrazadi.ir](https://telegram.me/asrazadi.ir)

Email: asrazadi@gmail.com

www.asrazadionline.ir

یادداشت

حکایاتی از حج

عصر آزادی / علیرضا نیکان

در آستانه فرا رسیدن عيد سعید قرآن داريم دهها هزار زائر حرمين شريفين آماده مي‌شوند تا در اين عيد فرخنده با انجام اعمال قرباني و حلق و سعي مفا و مروه حج تمتع خود را كامل كنند به اين بهانه چند حكايات از انجام سفر حج تقديم شما خوانندگان گرامي مي‌شود در پايان نيز آشناساري به آداب توديع با حرمين شريفين داريم كه حكايتي از سفر حج علامه محمدتقي بهلول گنابادي (پاداش ده برابر خداوند) نهايت توكل به خدا زمانيكه علامه بهلول در سفر حج بسود پياده از مكه عازم مدينه بود كه در بين راه به استراحتگاهي رسيد و هندوانه اي خريد و به عنوان غذا خورد و پوست آن را کنار بوته‌هاي سمت بيايان گذاشت كه متوجه زني شد كه همراه بچه هاش با لباسهاي مندرس آمد و پوست هندوانه را برداشته و تكه تكه كرده و هر تكه را به پيكي از بچه‌هايش داده و آن‌ها پوست هندوانه را خوردند او كه متوجه فقر شديد آن زن شده بود كل پولش را كه ۵۰۰ ريال سعودي بود به آن زن داد و حساب كرد تا ده روز ديگر كه به مدينه برسد مي‌تواند گرمته بماند و فقط در بين راه آب بنوشد تا در مدينه از آشنايانش پولي قرض بگيرد. پس پياده به راهش ادامه داد مدتي نگذشت كه ماشيني كنارش متوقف شد كه حامل كاروان حاجاجي بود كه عازم مدينه بودند روحاني كاروان كه از دوستان او بود او را شناسخته بود و از خواست كه همسفر آنان شود. وقتيديد كه او وسوار ماشين نمي‌شود و قصد كرده راه را پياده پي كند يك دسته پول به او هديه مي‌دهد و به سفارش روحاني كاروان برخي از كاروانيان نيز مقدار ديگري پول به بهلول هديه مي‌دهند. با رفتن ايشان بهلول پول را شمارش مي‌كند و مي‌بيند دقيقاً ۱۵۰۰۰۰ ريال سعودي شده است. در اين هنگام به ياد اين آيه شريفه مي‌افتد كه مي‌فرمايد: «من جاء بالحسنة فله عشر امثالها و من جاء بالسيئة فلا يجزي الا مثله و هم لا يظلمون» (سوره انعام آيه ۱۶۰).

اخلاق و آداب در حج و زيارت

داستان آموزنده اي از حج

شخصي به نام عبدالجبار مستوفي به حج مي‌رفت. او هزار دينار زر همراه داشت، روزي از كوچه‌اي در كوفه مي‌گذشت كه به طور اتفاقي به خرابه‌اي رسيد، زني راديد كه در آنجا چيزي را جستجو مي‌كرد و بدنياں متاعي بود، ناگاه در گوشه‌اي مرغ مرده‌ايديد و آن را زير چادر گرفت و از آن خرابه دور شد. عبدالجبار با خود گفت: اين زن احتياج دارد و فقير است، بايد ببينم وضع او چگونه است. بدنياں او رفت تا اينكه در داخل خانه‌اي شد. كودكانش پيش او جمع شدند و گفتند: اي مادرا براي ما چه آورده‌اي كه از گرسنگي هلاك شديد زني گفت: مرغی آورده‌ام تا براي شما بران كنيم عبدالجبار چون اين را شنيد گريست و از همسازگان آن زن احوال را پرسيد. گفتند زني عبدالله بن زيد علوي است شوهريش از خجاق كشته و كودكانش را یتيم كرده است. مروت خاندان رسالت، وي را نمي‌گذارد كه از كسي چيزي طلب كند. عبدالجبار با خود گفت: اگر حج خواهي كرد، حج تو اين است. آن هزار دينار را از ميان باز كرد و به آن خانه رفت و كيسه زر را به آن زن داد و برگشت و خودش در آن سال در كوفه ماند و به سقايي مشغول شد. چون حاجبان مراجعت كردند و به كوفه نزديك شدند مردمان به استقبال آنها رفتند، عبدالجبار نيز رفت. چون نزديك قافله رسيد، شتر سواري، جلو آمد و بر وي سلام كرد و گفت: اي عبدالجبار! آن روز كه در عرفات ده هزار دينار به من سپردی تو را مي‌جويم، زر خود را بستانم، و ده هزار دينار به وي داد و نايديد شد. آوازي برآمد كه اي عبدالجبار هزار دينار در راه ما بلذ كرده ده هزار دينار فرستاديم و فرشته‌اي را به صورت تو خلق كرديم و تا زنده باشي هر ساله از بريت حج گذارد تا براي بندگانم معلوم شود كه رنج هيچ نيوكاري به درگاه ما ضايع نيست» البته كه غرض از نگارش اين مسطور پايين آوردن منزلت حج نيست. چرا كه در روايت آمده است كه اگر كسي هم زون زوكه بوقبض سلطان داشته باشد و در راه خدا اتفاق كند جاي حج را نخواهد گرفت، همچنين در تركز حج سفارشات موكدي است كه خانه خدا نبايد خالي بماند و شمار بلند آوازه حج بايد جلودانه باشد، هدف يادآوري اين نكته مهم است كه يك بعدي نبايد نگريست و راه افراط و تفریط نبايد پيچود كه حج جايي دارد و خدمت به بندگان نيازمند خدا نيز جايي، و هر يك نبايد ديگري را نفي كند و از هيچكدام نبايد غفلت ورزيد.

دعا و نهايت براي ديگران

در روايت است و سه منظور بيوند عاطفي با ديگر مسلمانان، بر اثر است همانگونه كه در ميان تاكيد شده، دعاهاي خود را زميم دهد و جميع مؤمنان را دعا كند و در اعمال مستحبي چون طواف، عمره مفرده و حج مستحبي، براي ديگران نهايت كند. چه اين كار نه تنها از ثواب لعاب وي نماند بلكه سبب آن مي‌شود كه عيش مقبول و دعاهي مستجاب گردد. امام صادق (عليه السلام) مي‌فرمايد: «اگر هزار نفر را در حج خود شريك سازي براي هر يك از آنها يك حج خواهي بود، بدون آنكه از حج تو چيزي كسر شده»؛ «لو اشركت ألفا في حجتك كان لكل واحد حج من غير ان تنقص حجتك شيئاً»؛ «من ابراهيم از پدرش (ابراهيم بن هاشم) نقل مي‌كند كه عبدالله جندب را در موقف (عرفات) ديدم، حالتي بهتر از حالت او نديده بودم. دستها به آسمان برداشته يكسره اشك بر چهره‌اش جاري بود و بر زمين ريهت مي‌خفت. مردم متفرق شدند گفتيم: اي ابا محمد! موقفي بهتر از موقف تو هرگز نديده بودم. به پاسخ گفت: به خدا جز براي برادرانم دعا نكرده‌م؛ زيرا حضرت موسي بن جعفر (عليه السلام) مرا خبر داد كه اگر كسي پشت سر برادرش دعا كند وي را از جانب عرض نماند كه: «صد هزار برابر آنچه خواستي براي تو بساد»؛ (ولك منة الله صفة مخلع) و من دوست داشتم كه صد هزار تضمين شده را رها كنم و به دعا براي خود پردازم كه نمي‌دانم ايا به اجابت مي‌رسد يا نه؟! از در دعا نيز مردم مفادند.

بنابراين حج گزار بايد از حصار فريديت خارج شود و به دريائي استنابه بپيوند تا خود نيز در اين دريا از فيض ربوبي برخوردار گردد.

وداع يا حرمين

براي زائر خانه خدا، از آن هنگام كه اهنگ بازگشت به وطن دارد تا رسيدن به خانه، آديي است: از جمله:

توديع يا حرمين

مستحب است كه زائر براي آخرين بار طواف وداع كند و از خانه خدا بيرون آيد و نيز با زيارت وداع، حرم نبوي و جنة البقيع را ترك البقيع را ترك همانگونه كه در ادعيه و زيارت آمده، از خداوند بخواهد كه آن را آخرين زيارت او قرار ندهد؛ چرا كه تلقب بقره به خدا و رسول و امامه هدي (عليهم السلام) و امكان مقدسه و شرف مشرفه از لوازم ايمان و محبت است (مَنْ احْتَبَ اشْتِ احْتِباراً) و هم عامل هدايت و تربيت، و اين تلقب و وابستگي بايد جلودانه باشد.

وداع يا كمبه معظمه

معاونه بن عمر از امام صادق (عليه السلام) روايت كرده كه فرمود: هرگاه خواستي از مكه خارج شوي، با خانه خدا وداع كن و هفت شوط طواف بنما و اگر توانستي جبرالاسود و ركن يمني را در هر شوط استلام كن و اگر نتواني از حجر آغاز و بدنياختن مي‌كني و اگر نتوانستي طواف كني رخصت داري. آنگاه به مستجاب برو و همان كار كن كه روز ورود نمودي. سپس از خداوند براه خود طلب خير كن و پس از استلام حجر شكم را بر خانه كمبه بچسان و چند و نشاي الهي بگو و بر محمد (مسلي الله عليه واله) و خاندانش درود فرست و بگو: «اللهم لا تخلفه اخير العهد من يزاره ببيتك؛ «خدايا! اين را آخرين ديدار من با خانه‌ات قرار نده». بعد از آن، به زمزم برو و آب بنوش و بيرون بيا و بگو: «يايونس تائبون عبدون، لرتنا جلدون الي رتنا راقبون راجعون» هازگشت كندگانيم و توجه كندگان و پرستندگان و ستايشگران اويسم به خداوندگارمان راقيم و به سوي او رجوع كندگانيم. معاونه بن عمر مي‌خورد: امام صادق (عليه السلام) بديگونه با كمبه وداع كرد و چون خواست از مسجدالحرام خارج شود، مقابل در مسجد خود را بر زمين افكند و سجده طولاني نمود و آنگاه برخاست و خارج شد. نيز از سبخان آن حضرت است كه چون وداع خانه كني، دست خود را بر در بگذارد و بگو: «المستكين يبايك فتنقذك عليه ياالله» «بچراهي بر درگاه تو است، او را با پشت صدفه بده». نيز توصيه شده كه زائر هنگام وداع قصد بازگشت كند و اين را از خداوند بخواهد. از سخن امام صادق (عليه السلام) است كه: «هر كس از مكه بازگردد، در حالي كه قصد حج مي‌سازد اينده را داشته باشد عمرش افزون شود.» (مَنْ رَجَعَ مِنْ مَكَّةَ وَ هُوَ يُؤْتَى الْجَنَّةَ مِنْ قَابِلٍ، زيد في عمره). همچنين در روايات نكوهش شده است از اينكه حج حج كند و قصد بازگشت مجدد نداشته باشد. محمد بن ابي حزمه از قول امام معصوم آورده است كه: «هرگاه كسي از مكه خارج شود و قصد مراجعت نداشته باشد، اجزش فرا رسد و عذابش نزديك گردد.» امام صادق (عليه السلام) مي‌فرمايد: «يزيد بن معاوية (المنعة الله عليهما) حج كرد و در بازگشت شري گفت بدين مضمون:

اذا جلتا تلاف يمتنا فلا نعود بعد سنينا

الحج و العمرة ما بقينا

هنگامي كه به كوه نافل (بين مكه و شام) رسيديم، به آن پس هرگز براي حج و عمره تا زنده‌ايم رجوع نخواهيم كرد. بعد دنبال اين سخن، خداوند عمرش را کوتاه كرد و مرگش را قبل از موعد رسانيد. (فتنح الله من عمره و اماناً قبل ان يهله) ايگونه سبخان از يزيد و خاندانش غير متعلق نيست. چه آنان متناقلي بودند كفر پيشه كه حج برايشان مفهوم نداشت. او به مجلس شراب و غنا و قمار كه لهو و لهو و ميوم بازی و ولگردی وابستگي بيشتري داشت تا چيز ديگر و روح خيبت او با اسلام و حج بيگانه بود.